

Onderwerp Haarlem start met voorbereiding van nieuwe taak vroegsignalering schulden	
Nummer	2020/9907
Portefeuillehouder	Roduner, F.J.
Programma/beleidsveld	3.3 Schuld
Afdeling	SMSR
Auteur	Al-Hussein, Z.
Telefoonnummer	023-5114917
Email	zalhussein@haarlem.nl
Kernboodschap	In 2021 zal er een wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) komen. Hierin wordt vroegsignalering schulden een wettelijke taak van de gemeente waar actief op geacteerd moet worden. De wijziging zal gegevensuitwisseling ten behoeve van schuldhulpverlening faciliteren en tegelijkertijd naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) waarborgen. De gemeente Haarlem loopt vooruit op de wetswijziging door in 2020 ervaring op te doen met vroegsignalering. Met het opnemen van vroegsignalering in de Beleidsregel Schulddienstverlening kan het project Vroegsignalering Schulden worden uitgevoerd.
Behandelveorstel voor commissie	Niet van toepassing
Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none">- Evaluatie Schulddienstverlening Stevig op eigen benen (2019/770668) vastgesteld in de vergadering van B&W op 29 oktober 2019.- Gemeente Haarlem Bestuursrapportage 2018- Vaststellen Beleidsregels schulddienstverlening Haarlem (2016/458855) vastgesteld in de vergadering van B&W op 13 december 2016
Besluit College d.d. 4 februari 2020	<p>Het college van burgemeester en wethouders</p> <p>Besluit:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Te starten met het project 'Vroegsignalering schulden', vooruitlopend op de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 20212. De Beleidsregel Schulddienstverlening Haarlem 2020 vast te stellen3. Een convenant met externe partijen aan te gaan <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Inleiding

Op 26 mei 2016 heeft de gemeenteraad het beleidsplan schulddienstverlening 'Stevig op eigen benen' vastgesteld (2016/191640). In dit beleidsplan is het beleid uiteengezet waarmee de gemeente uitvoering geeft aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

De Brede schuldenaanpak van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), die 22 mei 2018 aan de Tweede Kamer is aangeboden, heeft als doel het versterken van de vroegsignalering van problematische schulden. Om dit ook te realiseren is er een wijziging van de Wgs aangekondigd die per 2021 zal ingaan. De wijziging zal gegevensuitwisseling ten behoeve van schuldhulpverlening faciliteren en tegelijkertijd naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) waarborgen. Dat betekent dat het een aanvullende taak wordt van de gemeente om actief inwoners met betalingsachterstanden in de vaste lasten te benaderen: Vroeg Eropaf. Voor meer informatie zie Bijlage 1 voor toelichting op het project Vroegsignalering van Schulden.

De afgelopen jaren is in veel gemeenten ervaring opgedaan met vormen van vroegsignalering. Betalingsachterstanden op vaste lasten (huur, energie, zorgverzekering, water etc.) blijken de meest gebruikte voorspellers te zijn voor vroegsignalering¹. Knelpunten met het betalen van vaste lasten blijken goed te werken om mensen met risicovolle of problematische schulden te bereiken.

De gemeente Haarlem loopt vooruit op de wetswijziging door in 2020 ervaring op te doen met vroegsignalering. Met het opnemen van vroegsignalering in de Beleidsregel Schulddienstverlening kan het project Vroegsignalering Schulden worden uitgevoerd.

2. Besluitpunten college

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. Te starten met het project 'Vroegsignalering schulden', vooruitlopend op de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 2021
2. De Beleidsregel Schulddienstverlening Haarlem 2020 vast te stellen
3. Een convenant met externe partijen aan te gaan

3. Beoogd resultaat

Vroegsignalering helpt bij het vroeg ingrijpen bij beginnende schulden. Met het vaststellen van de Beleidsregel Schulddienstverlening Haarlem 2020 wordt vroegsignalering opgenomen in de Beleidsregel. Hiermee kan het project Vroegsignalering Schulden worden uitgevoerd en zijn de regels inzichtelijk voor Haarlemmers.

¹ Memorie van toelichting: Wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens

4. Argumenten

1. *Het vaststellen van de Beleidsregel Schulddienstverlening Haarlem 2020 maakt vroegsignalering schulden mogelijk*

Het opnemen van vroegsignalering in de Beleidsregel biedt de grondslag voor het uitvoeren van vroegsignalering. Hiermee wordt het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens gewaarborgd. Het college is bevoegd tot het vaststellen van de Beleidsregel. De Beleidsregel wordt gepubliceerd zodat die voor iedereen te raadplegen is.

2. *Door 'Vroegsignalering schulden' komen inwoners met relatief kleine schulden eerder in beeld*

Het is van belang om in een vroeg stadium risicovolle schulden op te sporen wanneer de problematiek relatief klein en beter oplosbaar is. Één op de vijf huishoudens in Nederland heeft risicovolle schulden². Als we deze cijfers naar de Haarlemse situatie vertalen, hebben we het over 12.750 huishoudens. Bij het bestrijden van schuldenproblematiek is een groot probleem dat mensen met schulden zich vaak te laat aanmelden bij de schuldhulpverlening. Dit is vaak pas vijf jaar na het ontstaan van de eerste betalingsachterstanden³. Redenen hiervoor zijn onder andere: schaamte, vaak denken dat het zelfstandig oplosbaar is en/of de weg naar hulpverlening is onbekend. Het gevolg hiervan is dat wanneer iemand zich wel aanmeldt, de problematiek zo groot is, er een schuld van gemiddeld €40.000 is en er 14 crediteuren betrokken zijn⁴.

3. *Het voorstel past in het ingezette beleid*

De voorgestelde aanpassing van de Beleidsregel past in het beleid om risicovolle schulden te voorkomen.

4. *Haarlem doet met het project 'Vroegsignalering schulden' ervaring op voor de nieuwe gemeentelijke taak die vanaf 2021 ingaat*

Door het project 'Vroegsignalering schulden' loopt Haarlem vooruit op de wijziging van de Wgs. Het jaar 2020 wordt gebruikt als jaar waarin ervaring wordt gedaan in de praktijk. Het project zal na afloop worden geëvalueerd om bijvoorbeeld in kaart te brengen wat wel of niet werkt in Haarlem, welke inzet functioneel beheer en welke capaciteit in de uitvoering nodig is om dit succesvol te implementeren.

² Factsheet Divosa: Armoede en schulden in Nederland; Feiten & cijfers uit 2013-2017

³ Nadja Jungmann, 'Schuldenproblematiek, een vraagstuk in transitie', Utrecht 2012, blz. 8 en WRR, 'Eigen schuld?', 2016, blz. 61

⁴ Jaarverslag NVVK 2016

5. *Met het afsluiten van een convenant met externe partijen spreken partijen af om gezamenlijk te werken aan vroegsignalering*

In het convenant zijn taken, verantwoordelijkheden en afspraken vastgelegd op het gebied van het aanleveren van betalingsachterstanden, informatie-uitwisseling, privacy en juridische aspecten. Onderdeel van het convenant zijn onder andere privacy statement, verwerkersovereenkomst, de gebruikershandleiding van stichting BKR en de landelijke leidraad Vroegsignalering schulden. Het voornemen is dat het convenant 'Vroegsignalering van schulden in Haarlem en Zandvoort' op 5 februari 2020 formeel getekend wordt door alle betrokken partijen. Het concept convenant is als bijlage toegevoegd.

6. *Financiën en Communicatie*

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid is in de meicirculaire 2018 incidenteel geld voor drie jaar beschikbaar gesteld voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede. Met de eerste bestuursrapportage 2018 is hieruit een bedrag van 70.000 euro toebedeeld aan het project vroegsignalering. Deze middelen zullen worden besteed aan externe ondersteuning, software en communicatie.

Het opnemen van vroegsignalering in het huidige beleid heeft als gevolg dat er duidelijk gecommuniceerd moet worden dat de gemeente hier samen met betrokken partijen mee aan de slag gaat. Samen met de communicatieadviseur en betrokken partijen wordt een communicatieplan opgesteld.

Artikel 2 van het convenant gaat specifiek in op het informeren van de inwoners met betrekking tot het preventieve beleid waarover gemeente en convenant partijen afspraken hebben gemaakt in het kader van vroegsignalering van schulden.

7. *Participatie en inspraak*

Niet van toepassing

5. Risico's en kanttekeningen

1. *Uitsluitend voor het project is sprake van voldoende capaciteit en financiële middelen*

Voor de uitvoering van het project wordt tijd en capaciteit beschikbaar gesteld en zijn de kosten voor 2020 gedekt. Er is momenteel geen inschatting te maken over de benodigde capaciteit en budget vanaf 2021 als vroegsignalering schulden een aanvullende taak wordt van de gemeente. Vooralsnog heeft het SZW geen enkele toezegging gedaan over het structureel beschikbaar stellen van financiële middelen.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft, naar aanleiding van een uitvoeringstoets die is uitgevoerd in samenwerking met Divosa, branchepartij schulddienstverlening NVVK, gemeenten en uitvoerende partijen, een brief gestuurd naar het ministerie van SZW. Hierin wordt een aantal succesvoorwaarden toegelicht die de wijziging van Wgs tot een succesvolle en effectief uitvoerbare wet moet maken. Het hebben van voldoende capaciteit en financiële middelen is daar

één van. Evaluaties laten zien dat schuldhulpverleners met 50-75% van de gemelde huishoudens contact leggen. Inwoners worden immers niet alleen benaderd binnen een voorgeschreven termijn, maar er moet een passend aanbod en plan van aanpak worden gemaakt. Bovendien is er vaak ook sprake van multiproblematiek. Dit kan voor een grotere druk op zowel de capaciteitsinzet als de financiële middelen zorgen.

6. Uitvoering

Implementatie van het voorstel wordt vormgegeven door het team Schulddienstverlening in samenwerking met partners in de stad en de sociaal wijkteams die in het kader van vroegsignalering schulden een rol zullen vervullen. Het project wordt na zes maanden geëvalueerd.

7. Bijlagen

- 1. Toelichting project Vroegsignalering van schulden*
- 2. Beleidsregel Schulddienstverlening Haarlem 2020*
- 3. Concept Convenant Vroegsignalering van Schulden in Haarlem en Zandvoort*